

Dilemmaer i begrepsarbeidet

Orden i eget hus - erfaringer og utfordringer i begrepsarbeidet,
Språkrådet, 8.mai 2018

Hans Fredrik Berg, Arkivverket

Innhold

- › Valg mellom mange definisjoner (lovtekster, standarder, ...)
- › Problem med "dokument" og "arkiv"
- › Oversettelse
- › Egne begreper (datauttrekk, arkivuttrekk, arkivversjon, ...)
- › Samordning internt (se over)
- › Elementer i datasett, "teknisk term", kodelister eller hva?

Innhold

- Valg mellom mange definisjoner (lovtekster, standarder, ...)
- Problem med "dokument" og "arkiv"
- Oversettelse
- ~~Egne begreper (datauttrekk, arkivuttrekk, arkivversjon, ...)~~
- ~~Samordning internt (se over)~~
- ~~Elementer i datasett "teknisk term", kodelister eller hva?~~

Hvilken definisjon skal vi velge?

› Regelhierarkiet

› Er det forskjell på eksplisitte og implisitte definisjoner?

› Standarder ISO 15489, ISO 30300, ...

› Rangering av standardiseringsorganisasjoner?

› Den mest brukte?

› Den vi synes er mest i samsvar med vår praksis?

› Shoppe i standarder?

› Egne definisjoner

› Hvor går grensen for hva som kan kalles alternative formuleringer?

Norsk terminologi

- › dokument (Arkivlova § 2)

- › en logisk avgrenset informasjonsmengde som er lagret på et medium for senere lesing, lytting, framvisning eller overføring.

- › arkiv (Arkivlova § 2)

- › dokument som vert til som lekk i ei verksemd

- › arkivdokument (Riksarkivarens forskrift § 3-1)

- › et dokument som skal inngå i et arkiv

- › Riksarkivarens forskrift § 5-17 lister opp godkjente filformater for **arkiv**dokumenter, ikke for dokumenter

Ordforklaringer i Noark 5

› dokument

- › Som i Arkivlova

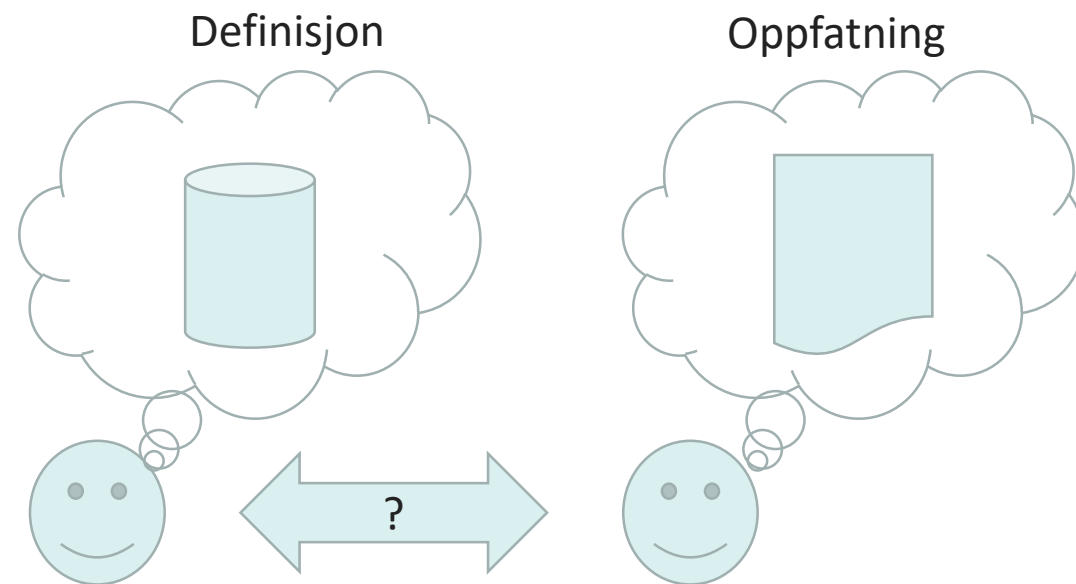
› arkivdokument

- › Dokument som mottas eller produseres som ledd i den virksomhet et organ utøver, og som ikke er gjenstand for arkivbegrensning. Består av **ett eller flere dokument som er tilknyttet metadata** og er frosset (dvs. både dokumentet og tilhørende autentiserende metadata er uforanderlig). Tilsvare det engelske "record". **Et arkivdokument er resultatet av en transaksjon**, og inngår som bevis på at en aktivitet er utført.

Hva er et dokument?

- › Definisjonen er forskjellig fra det de fleste assosierer med et dokument, selv arkivfolk. Det fører stadig til misforståelser.
- › Skal vi pukke på definisjonen eller endre den i samsvar med folks oppfatning?
- › Det hjelper ikke med alternative formuleringer, da det er begrepene i loven og folks hoder som er forskjellige

Hva er et arkivdokument?

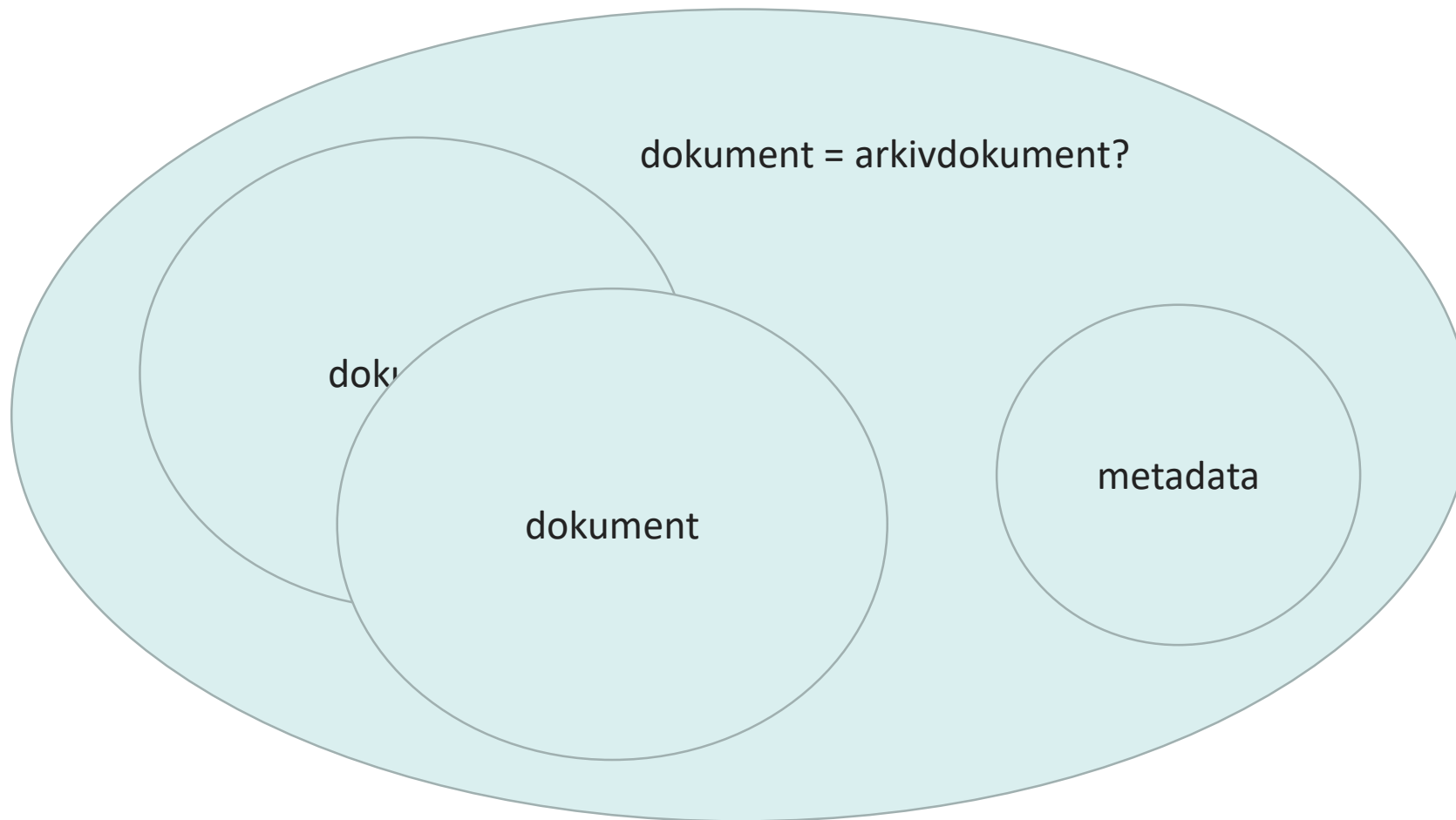

- Med en snever forståelse av et dokument (uten metadata) ser det greit ut å si at et arkivdokument er et dokument med metadata, og det er rimelig forstått av alle.
- Med en videre forståelse av at et dokument også kan inneholde metadata (en avgrenset informasjonsmengde), vil det ikke bli noen forskjell på dokument og arkivdokument, og i så fall er det bare om dokumentet skal inngå i et arkiv som skiller arkivdokument fra dokument.

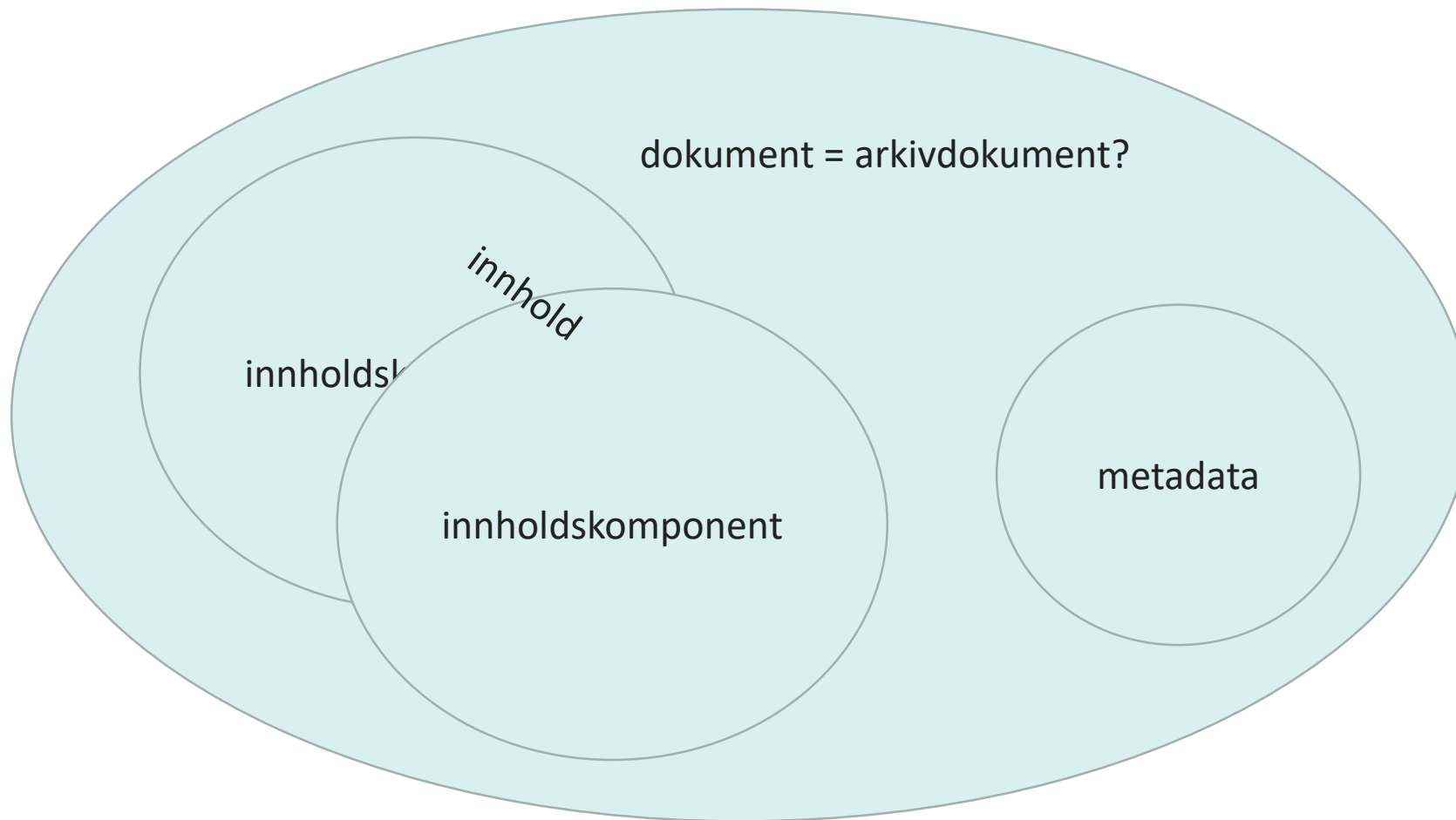
Hva er et arkivdokument?

Hva er et arkivdokument?

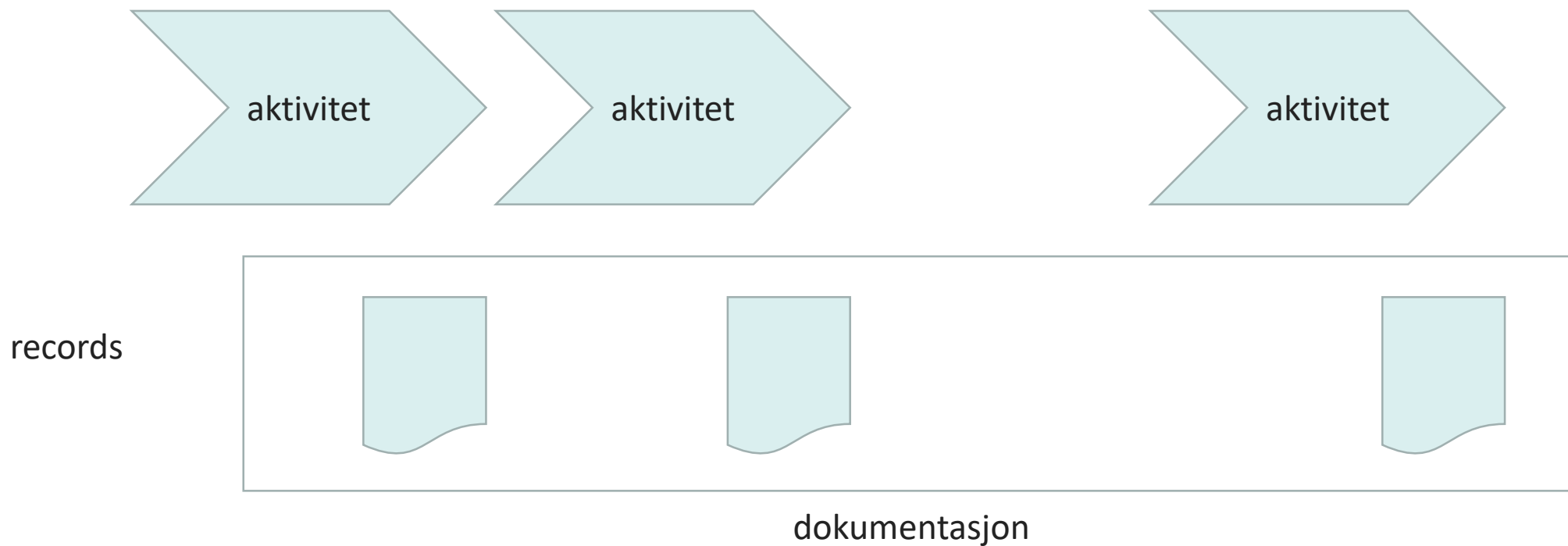
Eksempel: Oversettelse av ISO 30300

- Records management – dokumentasjonsforvaltning
- Record – dokumentasjon
- Noark 5: Arkivdokument tilsvarer det engelske "record". **Et arkivdokument er resultatet av en transaksjon**, og inngår som bevis på at en aktivitet er utført
- dokumentasjon av en transaksjon kan være én record, mens dokumentasjon av et saksforløp er snarere en samling records.

Dokumentasjon av en prosess

?
